

REKREATİF GRUPLARDA SEYAHAT ETME NEDENLERİ: MOTOSİKLET KULLANICILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Mehmet ERTAŞ¹

Gürhan AKTAŞ²

ÖZET

İnsanlar yaşamları boyunca bir topluluk veya grup içinde olma ihtiyacı duymaktadır. Günlük yaşantımızın büyük çoğunluğunu aile, arkadaş grubu, meslek grubu vb. gruplar oluşturmaktadır. Bu grupların yanında insanların serbest zamanlarını geçirdikleri hobi gruplarının içine de dahil olmaktadır. Bu çalışmanın amacı motosikletleriyle seyahat eden bireylerin, grupla seyahat etmeleri ve motosiklet gruplarına katılım nedenlerini araştırmaktır. Çalışmada veri toplama yarı yapılandırılmış mülakatlar ile elde edilmiştir. Motosikletleriyle seyahat eden 13 kişi ile görüşme yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılarak motosiklet kullanıcıların söylemlerine ait en belirgin alıntılara yer verilmiştir. Mülakatların analiz edilmesi sonucunda motosiklet gruplarıyla seyahat etme ve katılım nedenleri güvenlik, gruba ait olma, duygusal bağ ve deneyim paylaşma olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rekreatif Gruplar, Gruba Ait Olma, Motosiklet, Seyahat,

1. GİRİŞ

İnsanlar, aile, öğrencilik ve çalışma hayatı gibi zorunlu olarak dahil olunan grupların yanında, kendi istek ve beklentilerini karşılayan sosyal, rekreatif ve hobi gruplarının içerisine de katılım sağlamaktadır. Kişilerin gruplara dahil olmasının nedenleri arasında tek başına gerçekleştiremeyeceği amaçları grup üyeliği sayesinde gerçekleştirebilme (Şerif, 1985; Turner, 1987), ait olma (Baumeister ve Leary, 1995; Hagerty, Lynch-Sauer, Patusky, Bouwsema ve Collier, 1992) dahil olma ve sevilme (Bilgin, 1996) gibi ihtiyaçlar bulunmaktadır. Literatür incelendiğinde grup çalışmaları, grup içi etkileşimleri gözlemlene (Şerif 1985), gruplar arası çatışmalar (Tajfel ve Turner, 1979), gruplar arası ayrımcılık (Tajfel, 1970), grup içinde sosyal sınıflama (Hogg, Turner, Nascimento-Schulze ve Spriggs, 1986; Tajfel, 1981) ve gruplar içerisinde sosyal kimlik (Tajfel, 1978; Turner, 1982) gibi konulara odaklanmıştır.

Boş zaman değerlendirme çalışmaları ise, kişilerin boş zaman aktivitelerine katılım motivasyonu (Levy, 1979; Ragheb ve Tate, 1993), aktivitelerin kişilerin yaşam memnuniyetine etkisi (Bailey ve Fernando, 2012; Bradley ve Corwyn, 2004), ve boş zaman kısıtları (Jackson, 1988; Oh, Oh ve Caldwell, 2001) gibi konular üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu çalışmanın da konusunu oluşturan rekreatif gruplar üzerindeki araştırmalar son yıllarda artış gösterse de yeterli düzeyde değildir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, bireylerin rekreatif faaliyet olarak motosiklet gruplarıyla seyahat etme ve katılım nedenlerini ortaya çıkarmaktır.

¹ Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, E-posta: mehmet.ertas@deu.edu.tr

² Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, E-posta: gurhan.aktas@deu.edu.tr

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Grup, iki veya daha fazla kişinin bazı ihtiyaçları karşılamak ve aynı hedefe ulaşmak için birbirleriyle sıkı etkileşim halinde, birbirine bağımlı ve çevre bilincine sahip bireyler topluluğudur (Cartwright ve Zander, 1975; Johnson ve Johnson, 2014; Turner, 1982). Bir gruba üyelik doğum, üyelik, karşılıklı davet ve rıza gibi çeşitli şekillerde kazanılabilir (Hicks, 1972). Üyelerine güvenlik sağlamak, ekonomik faaliyetlerde bulunmak, sosyal deneyimler için fırsatlar sağlamak, gençleri eğitmek veya binlerce farklı hedefe ulaşmak için grup kurulabilir (Coleman, 1969).

Gruplar, fiziksel ve sosyal ortamlarda yapısal ve birleştirici özelliklere sahiptir (Hicks, 1972). Bir grup, belirli bir bölgede kazara bir araya gelmiş bireylerden oluşmamaktadır, aksine kolektif olarak bir araya gelmiş, grup üyelerini kuşatan kişisel ilişkilere dayanmaktadır (Forsyth, 2009). Bireylerin zihninde gelişen grup ruhu yalnızca grubu oluşturan bir bağ olarak hizmet etmez aynı zamanda gerçek kolektif idareyi mümkün kılar (McDougall, 1921).

Gruplar, norm, ideoloji, karakteristik atmosfer ve bağlılık derecesini geliştiren güç, liderlik, rol, iletişim ve sosyo-metrik yapılardan oluşmaktadır (Coleman, 1969). Grup davranışı bireysel davranıştan niteliksel olarak farklıdır ve iki tür görüş söz konusudur. Birinci görüş, grup bireysel olarak bir şekilde grup üyelerinin zihninde yer alır ve kişinin davranışını etkiler, buna karşıt olarak ikinci görüş, grup davranışı, fiziksel olarak birçok birey arasında gerçekleşen bireysel davranışlardan oluşmaktadır, bu açıdan bakıldığında grup nominal bir yanılıdır (Hogg ve Abrams, 1998).

İnsanlar grup içinde olma ve gruplarla birlikte yaşama eğilimindedir (Forsyth, 2009). Günlük yaşantımızın büyük çoğunluğunu aile, arkadaş grubu, meslek grubu vb. gruplar oluşturmaktadır. Bu grupların yanı sıra insanlar, serbest zamanlarını geçirdikleri, yeni arkadaşlıklar edindikleri ve paylaşım içinde oldukları sosyal grupların içine de dahil olmaktadır. Sanayileşme ile birlikte giderek artan kaçış isteği, çalışma saatlerinin azalmasıyla artan serbest zaman, kişileri bu zamanlarını çeşitli aktivitelere ve rekreatif gruplara katılarak değerlendirmesinin önünü açmıştır. Skousen (2002), serbest zaman değerlendirmeyi, başkasının hedeflerini gerçekleştirmek yerine, kendi sevdiği uğraşları ve hedefleri yerine getirme olarak açıklamıştır. Crandall (1980), ise memnuniyeti, ihtiyaç tatminini ve psikolojik çıktıları serbest zamanın sonuçları olarak görürken, ihtiyaçları, nedenleri ve motivasyonları serbest zaman ayrılmasına neden olan etkenler olarak ifade etmektedir. Serbest zaman birçok insan için, işlerinden kalan zamanlarda kişisel doyum, kimlik geliştirme, kendini ifade etme ve benzerlerini bulmanın bir yoludur (Stebbins, 1982).

Serbest zaman, sosyal, rekreatif ve eğlenceli aktiviteleri içermektedir (Mokhtarian, Salomon ve Handy, 2006). Bunun yanında, serbest zaman deneyimi oluşması için aktivite, özgürce seçilmiş, özünde tatmin edici, iyileştirici ve bağımlılık duygusu gerekmektedir (Tinsley, Hinson, Tinsley ve Holt, 1993). Stebbins (2013), serbest zaman değerlendirmenin bireysel ve sosyal kazanımları olduğunu belirtmiştir. Kişisel kazançlar, kişisel zenginleştirme, kendini

gerçekleştirme, kendini ifade etme, öz imaj, doyum, serbest zaman aracılığıyla dinlenmek ve finansal kazanç, sosyal kazanımlar ise sosyal çekim, grup başarısı ve grubun gelişmesine yardımcı olmaktır.

Passmore ve French, (2001) serbest zamanı başarıya dayalı, sosyal ve zaman geçirici serbest zaman olarak üçe ayırmıştır. Spor dalları, müzik, dans ve hobileri başarıya dayalı serbest zaman aktiviteleri, akranlarla birlikte vakit geçirmeyi sosyal serbest zaman aktivitesi ve müzik dinlemek, televizyon izlemek ve yatakta uzanmak gibi günlük davranışları da zaman geçirici serbest zaman aktivitesi olarak görmektedir.

Stebbins (2007) serbest zamanı kayıtsız, ciddi ve proje temelli serbest zaman olarak üçe ayırmıştır. Kayıtsız serbest zaman, karmaşık düzeyi düşük arkadaşlarla sohbet etmek, güzel bir manzaranın tadını çıkarmak ve basit bir gönüllü hizmeti vermek gibi aktiviteleri kapsamaktadır. Ciddi serbest zaman karmaşıklık düzeyi yüksek kayak, ağaç oymacılığı, gönüllü olarak itfaiyecilik vb. aktivitelerdir. Son olarak proje temelli serbest zaman ise özel bir sergi sırasında müze rehberliği ve amatör bir turnuvada görevli olarak çalışmak gibi etkinlikleri kapsarken orta derecede karmaşıklığa sahip aktivitelerdir. Bu sınıflandırmalarda başarıya dayalı aktiviteler ciddi serbest zaman aktiviteleri ile sosyal aktiviteler ise kayıtsız serbest zaman aktiviteleri ile birbirine benzemektedir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı motosiklet gruplarıyla seyahat eden bireylerin grup içinde olma ve grupla seyahat etme nedenlerini ortaya çıkarmaktır. Bu doğrultuda çalışmanın temel soruları şu şekilde oluşturulmuştur.

- 1) Motosiklet gruplarına katılım nedenleriniz nelerdir?
- 2) Motosiklet gruplarıyla seyahat etmenizden nedenleri nelerdir?

Araştırmada veri toplama sürecinde nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanılma nedeni motosiklet gruplarıyla seyahat eden bireylerin seyahat nedenlerini derinlemesine ortaya çıkarmaktır. Araştırma kapsamında görüşme yapılacak kişiler kartopu örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bir konuyu derinlemesine anlamak ve öğelerini kapsamlı bir şekilde ortaya koymak (Patton, 2002) amacıyla 03.07.2017-29.07.2017 tarihleri arasında motosiklet grubuyla seyahat eden 13 motosiklet kullanıcısıyla derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 55 ila 75 dakika arasında sürmüştür. Görüşme yapılan motosiklet kullanıcıların isimleri gizli tutulmuş Katılımcı 1, Katılımcı 2, ..., Katılımcı 13 şeklinde kodlarla belirtilmiştir. Verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

4. BULGULAR ve TARTIŞMA

Yapılan görüşmeler 11 erkek ve 2 kadın ile yaşları 27 ila 59 arasında değişen katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu görüşmelerin yapıldığı tarihten bir hafta önce motosiklet gruplarıyla seyahate çıktığını belirtirken önemli bir kısmı yıllık olarak motosiklet grubuyla birlikte 12'den fazla

seyahat ettiğini belirtmiştir. Ayrıca, katılımcıların motosiklet grubuna katılım yılları ise 4 ila 12 yıl arasında değişmektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda motosiklet gruplarıyla seyahat etmenin nedenleri güvenlik, gruba ait olma, gruba duygusal yönden bağlılık ve deneyimi paylaşma olarak dört başlık altında toplanmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda motosiklet gruplarıyla seyahat eden bireylerin birinci önceliklerinin güvenli seyahat olduğu ortaya çıkmıştır. Motosikletleriyle seyahat eden kişiler, uzun yol seyahatlerinde grup içinde olmanın daha güvenli olduğunu, seyahat sırasında yaşayacakları herhangi bir sorunda yanlarında birilerinin olmasının kendilerini güvende hissettirdiğini belirtmişlerdir. Bu konuda katılımcılardan bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

“Tek başına dağa taşa dereye çıkamazsın, sonuçta riskli bir araç ne olursa olsun başına bir şey gelebilir”. (Katılımcı 1)

“Daha güvenli hissediyorsun kendini, yolda her hangi bir şey olduğu zaman güvende hissediyorsun grupla seyahat ederken”. (Katılımcı 2)

“Toplu sürüşte birbirimize yardımcı olabiliyoruz, yolda kalan kardeşlerimize diğer arkadaşımız gerekirse motosikletinin arkasına alır arızalı motosikleti de bizi arkadan takip eden servis araçlarımıza bırakır yola devam edebiliriz”. (Katılımcı 3)

“Sonuçta bu araç iki tekerli bir araç ne olacağı belli olmaz, kazası var, arızası var yolda ne olacağı belli olmaz, iki kişiyle gitmekte fayda var, mesafe bırakarak birbirimizi görecektir şekilde seyahat ediyoruz”. (Katılımcı 9)

Yapılan görüşmeler neticesinde motosiklet gruplarına katılım ve onlarla seyahat etme nedenlerinden bir diğeri gruba ait olma hissi olarak ortaya çıkmıştır. Motosiklet gruplarıyla seyahat eden bireyler içinde bulunduğu grubunun yapmış olduğu etkinliklere ve seyahatlere sadece arkadaşlarıyla bir arada olmak ve vakit geçirmek katılabilmektedirler. Ayrıca bu kişiler toplu yapılacak etkinliklere de içinde buldukları motosiklet grubu aracılığıyla katılmaktadır. Grup içinde yapılan yardımlaşmalar, kişilerin sosyal hayatlarında yaşadıkları zor durumlarda yapılan destekler, motosiklet kullanıcılarının bu gruplara olan aidiyetlerini arttırarak onlarla daha fazla zaman geçirmektedir. Bu konuda katılımcılardan bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

“Evinde otururken hadi gel şuraya gideceğiz denildiğinde hiç düşünmem nereye gidileceğini hemen giderim. Gruptakiler, ailesine, çocuğuna zaman ayırması gereken yerde bizimle olmak için seyahat etmeye gelir”. (Katılımcı 4)

“Beni motosiklet kardeşlerimden biri çağırdığında işimi gücümü bırakıp anında giderim ne olduğuna bakmam”. (Katılımcı 6)

“10 yıldır bu gurubun içindeyim, yeri geliyor insanlara yardım edilsin diye cebimden kulübe para veriyorum. Bazen grup içindeki kişilerin ihtiyaçları oluyor durumları sıkışıyor, ailesinde birinin bir şeye ihtiyacı oluyor, hemen para toplanır, ne ihtiyacı varsa o halledilmeye çalışılır, biz bunları gönüllü olarak seve

seve yaparız, o yüzden yarın öbür gün bana bir şey olursa bana yardım edeceklerini arkamda duracaklarını biliyorum". (Katılımcı 7)

"Eskiden boş bir şekilde evde otururdum, şimdi sevdiğim insanlarla seyahat ediyorum vakit geçiyorum. Ben şimdiye kadar hiç hatırlamıyorum, bir motosikletçi arkadaşım hadi şuraya gidelim değinde gitmediğimi, ne kadar yorgun olsam da işim yoksa onlarla birlikte seyahat etmeye giderim". (Katılımcı 11)

Diğer önemli bir sonuç ise motosiklet kullanan kişilerin grup içinde birbirlerine olan duygusal bağları olarak ortaya çıkmıştır. Yelekli motosiklet gruplarındaki kişiler arasında duygusal bağ oldukça güçlü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bazı grup üyeleri bu bağı biz üvey kardeşleriz şeklinde belirtmektedir. Yelekli motosiklet gruplarıyla seyahat eden katılımcılar grup içindeki diğer bireylerle aralarında kardeş bağı olduğunu, bu kişileri ailelerinden ayırmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda katılımcılardan bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

"Şair demiş, deniz kıyısında ufku seyrediyorum, denizi seyrediyorum, kumların üzerindeki çakıl taşlarını teker teker topluyorum, bazılarını teker teker atıyorum, bazılarını ileriye, bazılarını daha ileriye, bazılarını da daha uzağa atıyorum ama bazılarını hiç atmaya kıyamıyorum, cebime koyuyorum kalbimin köşesine saklıyorum. İşte o sakladıklarım en sevdiğim güzel dostlarım, motosiklet grubundaki arkadaşlarım". (Katılımcı 3)

"Ailemden sonra motor grubu gelir, benim başka hiçbir şeyim yok sadece motosiklet kulübüm var". (Katılımcı 7)

"Biyolojik kardeşimizi seçme şansımız yoktur ama burada kardeş seçme şansı veriliyor". (Katılımcı 10)

"Ben kaza yaptığım zaman bana sadece kendi grubum destek çıktı. Benim hastaneme sürekli günde 10-20 kişi geliyordu. Hastane artık yeter gelmesinler diyordu o moda girmiştik". (Katılımcı 13)

Son olarak diğer bir sonuç ise deneyim paylaşma olarak ortaya çıkmıştır. Motosikletlerini grup ile süren kişiler bireysel olarak yapamayacakları birçok şeyi grupla yapabildiklerini belirtirlerken, motosiklet üzerinde diğer sürücülerini izleme, virajlarda grup halinde sağa- sola yatmayı izleme, molalarda ve kamplarda kişiler arasındaki paylaşım, yeni arkadaşlıklar kurma vb. paylaşımlar grupla seyahat etme nedenlerini arttırmaktadır. Bu konuda katılımcılardan bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

"Motosiklet grubunda paylaşım var, macera ruhu var sen giderken yanındaki motosiklette eğer kamera varsa seni gösteriyor, tek başına gittiğin zaman öyle bir şansın yok. Ayrıca motosiklette nasıl gittiğini grup içinde diğerlerine baktığında anlıyorsun". (Katılımcı 1)

"Senede bir kere iki kere tatil yaparken şimdi neredeyse her ay tatil yapıyorum motosiklet grubu sayesinde". (Katılımcı 5)

“Asosyal bir insan motor kulübü sayesinde sosyalleşiyor, olumlu yönde insanları değiştiriyor. Çok farklı bir çevre edinebiliyor, iş bulma konusunda olsun veya herhangi bir konuda olsun insanlar birbirine destek çıkıyorlar”. (Katılımcı 12)

“Ben asosyal bir insandım evim işim, işim evim bu şekilde gittim geldim. Grupla takılmaya başladığımdan beri sosyal bir insan oldum. Farklı farklı yerler görmeye başladım, gezmeye başladım”. (Katılımcı 13)

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışma, bireylerin motosiklet gruplarına katılım ve onlarla seyahat etme nedenlerini ortaya çıkarmak için gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda grup olarak motosikletleriyle seyahat eden kişilerin güvenliğe oldukça fazla önem verdiği, seyahat ettikleri motosiklet grubuna kendilerini ait hissettikleri, grup içinde birlikte seyahat ettikleri arkadaşlarına duygusal açıdan bağlı oldukları ve seyahat deneyimini tek başına yaşamak yerine arkadaşlarıyla yaşamak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Austin ve Gagne, (2008), rekreatif grupların üyelerine güvenlik ve aidiyet hissi sağladığını belirtmiştir. Haigh ve Crowther (2005), motosiklet kullanımına katılımda güvenliğin önemine vurgu yapmıştır. Motosiklet kullanmaya yeni başlayan kişilerin uzun yollarda gidilecek rotaları bilmemesi, yeni rotalar öğrenme isteği, tek başına çıkamayacağı yollara gitme gibi nedenlerle motosiklet gruplarına katılarak seyahatlerini gerçekleştirmektedir. Clarke, Ward, Bartle ve Truman (2007); Mannering ve Grodsky (1995), otomobil kullanıcılarının motosiklet kullanıcılarını trafikte görmezden geldiğini ve sadece diğer otomobillerle olası kazalara karşı korunma eğiliminde olduklarını belirtmiştir. Bireysel seyahatlerde diğer araç sürücülerinin motosikleti sürüş esnasında bir yol aracı olarak görmemesi güvenlik sorunlarına neden olmaktadır. Grup seyahatlerinde ise kalabalık olduğundan bu tür güvenlik tehlikelerinin en aza indiği belirtilmektedir.

İnsanların bir gruba dahil olmasını ait olma, sevilme ve kontrol ihtiyacı sağlamaktadır (Bilgin, 1996). Bailey ve McLaren (2005), bir grup ile boş zaman etkinliklerine katılmanın aidiyet duygusunu geliştirdiğini belirtmektedir. Ancak kişiler, grup içinde kabul görme ve ait olma arzusu içinde olmalarına rağmen insanların kabul ve ait olma isteklerinin sıklığı farklılık göstermektedir. Motosiklet gruplarıyla seyahat eden kişiler arasında da gruba aidiyet düzeyleri farklıdır. Motosiklet kulübüne üye olan kişilerin gruplarına olan aidiyeti herhangi bir gruba üye olmayan kişilere göre daha yüksek bir seviyededir. Lewin, (1948), aynı sosyal gruba ait olmanın kişiler arasında dinamik ilişkiler oluşturduğunu belirtmektedir. Motosiklet gruplarında, grup içinde yardıma ihtiyacı olan kişilere yardım etmek ve arkadaşlarının sosyal yaşamlarının her anında yanında olmak aidiyetinin güçlenmesini sağlamaktadır. Şerif, (1985); Turner, (1987), bireylerin tek başına gerçekleştiremeyeceği amaçlarını grup üyeleriyle birlikte paylaşarak grup içinde aidiyeti güçlendirdiği sonucuna varmışlardır.

Motosiklet kullanıcıları için motosiklet kullanmak, onu bir yerden yere taşıyan ulaşım aracından daha farklı anlamlar taşımaktadır. Aynı zamanda bu seyahati motosiklet grubuyla yapmak da aynı derecede önem taşımaktadır. Grup içinde olmak, dostluk, dayanışma, arkadaşlığın parçası olma hissi ve bir aile olma gibi çok güçlü duyguları beraberinde getirir (Jean, 2016). Motosiklet grupları içindeki bireyler arasındaki duygusal bağ kardeşlik boyutundadır. Bu kardeşlik bağı sayesinde motosiklet grubu içindeki bireyler sürekli olarak birlikte seyahat etme eğilimindedir. İnsanlar ailelerine, çocuklarına ayırmadıkları zamanı motosiklet grubundaki arkadaşlarına ayırarak onlarla seyahat etmektedir.

Seyahat sırasında deneyim paylaşma, yeni arkadaşlarla tanışarak sosyalleşme bireylerin motosiklet gruplarıyla seyahat etme nedenleri arasındadır. Motosikletlileri ile seyahat eden kişiler, seyahatleri sırasında günlük rutinlerinin dışına çıkarak diğer motosikletçilerle etkileşime girerler (Austin ve Gagne, 2008). Gruba girmeden önce çok az sayıda seyahat gerçekleştiren bireyler motosiklet grubuna girdikten sonra daha fazla seyahate katılmaktadır. Bazı gruplar her hafta belirli günlerde bir araya gelerek grup içi aktiviteler gerçekleştirmektedir. Bazı gruplar her hafta sonu bir seyahat düzenleyerek, kamp kurup, grup içindeki arkadaşlarıyla vakit geçirmektedir. Bazı gruplar ise ne kadar zor koşullar olursa olsun simgesel yollarda, simgesel hedeflere doğru motosiklet gruplarıyla seyahatler yapmaktadır ve bu seyahatlerde deneyim paylaşmaktadır.

Çalışmanın Sınırlılıkları ve ileride Yapılabilecek çalışmalar

Bu çalışmada, motosiklet grupları ile seyahat eden bireyler incelenmiş diğer rekreatif gruplar içerisindeki bireyler göz önünde bulundurulmamıştır. Ayrıca, çalışmada sadece iki kadın motosiklet kullanıcısıyla görüşülebilmştir. Bu yüzden kadınların motosiklet gruplarına katılım nedenleri ile erkeklerin katılım nedenleri arasındaki farklılıklar analiz edilememiştir. Bu açıdan bakıldığında diğer rekreatif gruplar üzerinde ve kadın- erkek motosiklet kullanıcıları arasındaki farklılıklar ileride yapılacak çalışmalar açısından alana zenginlik katacaktır. Diğer taraftan gruplarla seyahat etmeye yeni başlayan bireyler ile uzun süredir grupla seyahat eden bireyler arasındaki farklılıklar, yekeleli-yekelesiz üyeler arasındaki farklılıklar ve motosiklet kullanıcılarının demografik özelliklerine göre farklılıklar ileride yapılacak çalışmalara konu olabilir.

Kaynakça

- Austin, D. M. ve Gagné, P. (2008). Community in a mobile subculture: The world of the touring motorcyclist. *Studies in Symbolic Interaction*, 30, 411–437.
- Bailey, A. W. ve Fernando, I. K. (2012). Routine and project-based leisure, happiness, and meaning in life. *Journal of Leisure Research*, 44(2), 139-154.
- Bailey, M. ve McLaren, S. (2005). Physical activity alone and with others as predictors of sense of belonging and mental health in retirees. *Aging & Mental Health*, 9(1), 82-90.
- Baumeister, R. F. ve Leary, M. R. (1995). The need to belong: desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497.

- Bilgin, N. (1996). *İnsan ilişkileri ve kimlik*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Bradley, R. H. ve Corwyn, R. F. (2004). Life satisfaction among European American, African American, Chinese American, Mexican American, and Dominican American adolescents. *International Journal of Behavioral Development*, 28 (5), 385-400.
- Cartwright, D. ve Zander, A. (1960). *Group dynamics*. Newyork: Harper and Row.
- Clarke, D. D., Ward, P., Bartle, C. ve Truman, W. (2007). The role of motorcyclist and other driver behaviour in two types of serious accident in the UK. *Accident Analysis & Prevention*, 39(5), 974-981.
- Coleman, J.C. (1969). *Psychology and effective behavior*. Glenview: Scott foresman and company.
- Crandall, R. (1980). Motivations for leisure. *Journal of Leisure Research*, 12(1), 45-53.
- Forsyth, D. R. (2009). *Group dynamics*. USA: Cengage Learning.
- Hagerty, B. M., Lynch-Sauer, J., Patusky, K. L., Bouwsema, M. ve Collier, P. (1992). Sense of belonging: A vital mental health concept. *Archives of Psychiatric Nursing*, 6(3), 172-177.
- Haigh, J. ve Crowther, G. (2005). Interpreting motorcycling through its embodiment in life story narratives. *Journal of Marketing Management*, 21(5-6), 555-572.
- Hicks, H.G. (1972). *The management of organization a systems and human resources approach*. USA: McGraw-Hill Book Company.
- Hogg, M. A. ve Abrams, D. (1998). *Social Identifications: A social psychology of intergroup relations and group processes*. London and Newyork: Routledge.
- Hogg, M. A., Turner, J. C., Nascimento-Schulze, C. ve Spriggs, D. (1986). Social categorization, intergroup behaviour and self-esteem: Two experiments. *International Journal of Social Psychology*, 1(1), 23-37.
- Jackson, E. L. (1988). Leisure constraints: A survey of past research. *Leisure Sciences*, 10(3), 203-215.
- Jean, S. (2016). Motorcycle tourism: renewed geographies of a marginal tourism practice. *Via Tourism Research*, 1(9), 1-23.
- Johnson, D. W. ve Johnson, F. P. (2014). *Joining together: Group theory and group skills (11. Baskı)*. Edinburgh: Pearson.
- Levy, J. (1979). *Motivation for leisure: An intereactionist approach*. Ibrahim H. ve Crandall R. (Ed.), *Leisure: A psychological approach* (ss. 12-42) içinde. Los Alamitos, CA: Hwong Publishing.
- Lewin, K. (1947). Frontiers in group dynamics: Concept, method and reality in social science; social equilibria and social change. *Human Relations*, 1(1), 5-41.
- Mannering, F. L. ve Grodsky, L. L. (1995). Statistical analysis of motorcyclists' perceived accident risk. *Accident Analysis & Prevention*, 27(1), 21-31.
- McDougall, W. (1921). The use and abuse of instinct in social psychology. *The Journal of Abnormal Psychology and Social Psychology*, 16(5-6), 285-333.
- Mokhtarian, P. L., Salomon, I. ve Handy, S. L. (2006). The impacts of ICT on leisure activities and travel: a conceptual exploration. *Transportation*, 33(3), 263-289.
- Oh, S. S., Oh, S. Y. ve Caldwell, L. L. (2001, Nisan). The effects of perceived leisure constraints among Korean University students. *Proceeding of the 2001*

- Northeastern Recreation Research Symposium* içinde, Northeastern Forest Experiment Station,(ss. 183-187).
- Passmore, A. ve French, D. (2001). Development and administration of a measure to assess adolescents' participation in leisure activities. *Adolescence*, 36(141), 67-75.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research (3. Baskı)*. Oaks: John Wiley.
- Ragheb, M. G. ve Tate, R. L. (1993). A behavioural model of leisure participation, based on leisure attitude, motivation and satisfaction. *Leisure Studies*, 12(1), 61-70.
- Skousen, M. (2002). Leisure, the basis of culture. *Ideas on Liberty*, 52, 4-5.
- Stebbins, R. A. (1982). Serious leisure: A conceptual statement. *Pacific Sociological Review*, 25(2), 251-272.
- Stebbins, R. A. (2007). *Serious leisure: A perspective for our time*. New Jersey: Transaction Publishers.
- Stebbins, R. A. (2013). *Planning your time in retirement: How to cultivate a leisure lifestyle to suit your needs and interests*. USA: Rowman & Littlefield.
- Şerif, M. (1985). *Sosyal Kuralların Psikolojisi (Çev.İsmail Sandıkçioğlu)*. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Tajfel, H. (1970). Experiments in intergroup discrimination. *Scientific American*, 223(5), 96-103.
- Tajfel, H. (1978). *Differentiation between social groups: studies in the social psychology of inter-group relations*. London: Academic Press.
- Tajfel, H. (1981). *Human Groups and Social Categories: Studies in Social Psychology*. New York: Cambridge University Press.
- Tajfel, H. ve Turner, J. C. (1979). *An Integrative Theory of Intergroup Conflict*. W. G. Austin ve S. Worchel (Ed.), *The Social psychology of intergroup relations* (ss. 33-47) içinde. Monterey: Brooks/Cole.
- Tinsley, H. E., Hinson, J. A., Tinsley, D. J. ve Holt, M. S. (1993). Attributes of leisure and work experiences. *Journal of Counseling Psychology*, 40(4), 447-455.
- Turner, J. C. (1982). *Towards a cognitive redefinition of the social group*. H. Tajfel (Ed.), *Social identity and intergroup relations* (ss. 15-40). New York: Cambridge University Press.
- Turner, J. C. (1987). *Rediscovering the social group: A self-categorization theory*. New York: Basil Blackwell.